

Kényszer-kaszáltatás a Kecskés-pusztán

Forrás: Tihanyi Gábor, természetvédelmi őr, Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Általános információk

- **terület neve:** Kecskés-pusztá
- **elhelyezkedés:** Hortobágy, Tiszacsegétől K-DK-re.
- **Szomszédok (táji környezet):** az összefüggő gyepterületet csak néhány szántótábla (összesen kb. 150 ha), a Nyugati-főcsatorna és a Halastavi-tápcsatorna bontja meg, utóbbik a talajvizet erősen csökkenti. A szomszédos területek gyepek, szántók, halastó. A talajvíz emelését vízvisszatartással tervezik a jövőben .
- **terület kiterjedése:** 3800 ha.
- **természetvédelmi kijelölések:** Védett, Nemzeti Park, Natura 2000, Borsodi Mezőség ÉTT része (de tűzok nincs rajta).
- **tulajdonviszonyok:** tulajdonos: Magyar Állam, vagyongazdálkodó: Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság (HNPI). A kezelést haszonbérletiek végzik.
- **alapkőzet, talajtípus, kitértség, csapadékviszonyok:** Szolonyeces szikes talaj. 500-520 mm/év.
- **Élőhely (vegetáció):** Ürmös szikes pusztá, kisebb részt cickóros és vakszik területek. A laposokban gyékényes-magassásosok.

Fő cél, kezelési objektum

A gyepek fenntartása.

Háttér információk a területről, körülményekről és a kezeléssel

A gyepek egykor erősen legeltetett terület voltak. 1945-ben 1000-es csordájú volt Tiszacsegének, 1968-ban pedig 8000 db szarvasmarhára legelt Tiszacsege környékén (gulya, csorda). Jelenleg mindössze 500 szürkemaráhát, 700 tehenet és 2300 juhot tartanak.

2800 ha-t a Hortobágyi Kht. bérel, akik másokat bíznak meg a kaszálás elvégzésével. A fennmaradó 1000 ha-t kb. 8 magánszemély vagy szervezet bérel. A legkisebb bérelmény 20-30 ha, a legnagyobb kb. 600 ha.

A legeltetés mellett a téli takarmány nyeréséhez kénytelenek vagyunk a kaszálást is engedélyezni, de a törzsterületeken, ahol lehet, a legeltetést előnyben részesítjük a kaszálással szemben. A kaszálás bérleti szerződésekben előírt módjának alapját a HNPI gyepekkezelési szabályzata képezi. Ennek betartatása alapvetően a természetvédelmi őr személyes odafigyelésén múlik.

Kezelés technikája

A vadriasztó lánc mindenkinek kötelező. A vadriasztó lánc használatával kapcsolatban több probléma is felmerül a gyakorlatban. Például az egyik vállalkozó önjáró fűkaszt használ. Ezeknél a géptípusoknál gond, hogy a kasza és a lánc között csak 1,5 m a távolság, ami túlságosan kevés. Hasonlóan a frontfüggesztésű 4-es korongkasza előtt is csak 1-1,5 m-re van

a vadriasztó lánc. Másrészt a terület egy része mélyebb, zsombékos, egyenetlen felszínű. Itt gyakran eltörik a vadriasztó láncokat tartó rúd, mert erősen beleng, főleg a széles kaszákhöz használt hosszabb rudak.

A vadriasztó láncot az őrrel kialakult jó személyes kapcsolat miatt helyenként a védett területeken kívül is használják. Ennek ellenére áldozatul esik sok apróvad (őz, nyúl). Az igazi megoldást a magas fűtarló jelentené.

A kaszálás iránya a terület egyik szélétől kezdve szlalomban halad, mert bőven van ehhez hely. A mélyebb részeket kaszálatlanul hagyják, egyes gazdálkodók megfordulásra használják. A kaszálatlanul hagyott mélyebb részek mérete a vízállapotoktól függően évente különböző, akár 100 ha-os összefüggő terület is van köztük. Ezeken kívül más búvósávot nem hagynak. Alapvetően június 15. után kaszálhatnak, kivéve az ürgés élőhelyeket, ahol az már június 1. után engedélyezett.

A magasabban fekvő hátakra csak kaszálás után hajtják az állatokat.

Hatás az élővilágra

A gépi kaszálást ebben a tájegységben az élővilágra károsnak tartjuk, mert sok állatot elpusztít (még vadriasztó láncsal is), és homogenizál (a legeltetéssel szemben a kaszálás nem szelektív). Tisztában vagyunk vele azonban, hogy a kézi kaszálást ekkora területnagyság mellett ma már nem lehet elvárni. Ideális az lenne, ha magasabb állatlétszámmal tudnánk legeltetni. A téli takarmány nyeréséhez szükséges kaszálás pedig ideális esetben más területeken, terület részekén folyhatnának, ennek azonban napjainkban költség hatékonysági és logisztikai akadályai vannak.

Kapcsolat

Tihanyi Gábor: e-mail: tihanyig KUKAC hnp.hu, tel.: 30/525-88-13